

สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร

SUPPLY MANAGEMENT PROBLEMS OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN SAKON NAKHON PROVINCE

ศิริพล คุณหอม*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรธรณ นิมิตตลง**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุ และหาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานพัสดุ 3 ด้าน คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 316 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่ามี 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัญหาในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และเจ้าหน้าที่พัสดุ มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการบริหารงานพัสดุในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดหาพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย ลำดับแรก คือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพัสดุขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการ จัดซื้อจัดจ้าง พัสดุที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มีราคาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่ทางราชการกำหนดไว้ และลำดับสุดท้าย คือ การยืมพัสดุจากบุคคลหรือหน่วยงานอื่น มีระเบียบ และวิธีปฏิบัติซับซ้อนยุ่งยาก ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติ

2. ด้านการควบคุมพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บพัสดุ การจัดทำบัญชีวัสดุ และทะเบียนคุมครุภัณฑ์ รองลงมา คือ พัสดุ บางประเภท บางชนิดไม่ได้ลงรหัสหรือหมายเลขประจำพัสดุ การจัดทำบัญชีวัสดุหรือทะเบียนครุภัณฑ์ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ และลำดับสุดท้ายคือ ตรวจสอบพัสดุไม่รายงานผู้บริหารสำนักงาน เมื่อพบว่ามีพัสดุที่ชำรุด เสื่อมสภาพหรือสูญไปให้เป็นปัจจุบัน

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและวิธีการจำหน่ายพัสดุ รองลงมาคือ ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่สะดวก ในการปฏิบัติเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ส่วนลำดับสุดท้าย คือ การจำหน่ายพัสดุมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้การจำหน่ายพัสดุไม่ตรงกับความเป็นจริง และมีพัสดुक้างจำหน่าย

ABSTRACT

The purpose of this study was to develop a development way of supplies management in Sub-District Administration Organizations, Sakon Nakhon province through investigating the problem states of supplies management and finding a development way of supplies management in three aspects, namely procurement of supplies, control of supplies and distribution of supplies. A sample comprised Sub-District Administration Organizations' administrators, Sub-District Administration Organizations' secretaries, the treasury's heads and supplies officers, totaling 316 people. A 5-rating scale questionnaire was used as tool for collecting data. Analysis was done through a computer program package. Statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation and one-way ANOVA.

The findings revealed as follows:

The overall problem state of supplies management at Sub-District Administration Organizations in Sakon Nakhon province was found that administrators, secretaries, the treasury's heads and supplies officers had an opinion about it at the medium level. As each aspect was considered, it can be concluded as follows:

1. The aspect concerning procurement of supplies as a whole was at the medium level. The first ranks of the problem states in this aspect concerned lacks of knowledge, understanding, and skill in practice of procurement among administrators of Sub-District Administration Organizations, lacks of knowledge, understanding, and skill in practice of procurement of supplies. Qualitative supplies which meet the need of users usually have a higher price than the standard one set officially. The last rank concerned the regulations for practice of borrowing supplies from other people or work units that had proved troublesome.

2. The aspect concerning control of supplies as a whole was at the medium level. The first ranks of the problem state in this aspect concerned no attachment of importance to storing supplies, to making an inventory, and to keeping a record of durable goods by administrators. The secondary rank concerned no practice of recording some supplies in code of specifications, and making an inventory or registering the durable goods was not correct according to the specified supplies regulations. The last rank concerned inspection of the supplies. As the supplies were found damaged, worn-out or lost, no report was attempted to make promptly to the office's manager.

3. The aspect concerning distribution of supplies as a whole was at the medium level. The first ranks of the problem state in this aspect concerned lacks of knowledge and understanding about regulations and how to distribute the supplies among the administrators. The secondary rank was concerned that the regulations

about distribution of the supplies were found troublesome, complicated, and inconvenient for the supplies officers to practice, They felt it is hard to follow the regulations correctly. The last rank concerned the difficulty and complication of supplies distribution. That would be a cause of an error in practice and result in leftover supplies in stock.

ภูมิหลัง

การกระจายอำนาจของส่วนกลางสู่ท้องถิ่นนั้น เป็นเจตนารมณ์อันสำคัญของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งให้ความสำคัญแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการมีส่วนร่วม ในการปกครองท้องถิ่น ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 282 ที่ว่า ภายใต้บังคับ มาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น จะต้องเข้าใจสิทธิ และหน้าที่ของตนอย่างถ่องแท้เสียก่อนด้วย นโยบายของกระทรวงมหาดไทย ก็คือ การกระจายอำนาจ การปกครองสู่ท้องถิ่นในระดับพื้นฐาน คือ “ตำบล” ซึ่งรูปธรรมที่ชัดเจนในนโยบายดังกล่าว ก็คือ การประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลให้สภาตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้เข้าหลักเกณฑ์จัดตั้งเป็นหน่วยบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นเรียกว่า องค์การบริหารส่วนตำบล กรมการปกครอง โดยกองราชการส่วนตำบล ได้ตระหนักเป็นอย่างดีว่า ในการดำเนินงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จะเกิดผลสำเร็จได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเหล่านั้นอย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (ณัฐธิดา รักษาสัตย์. 2546 : 1)

ความพยายามในการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นให้ถึงมือประชาชนในตำบล หมู่บ้าน อันเป็นรากฐานของการปกครองประเทศ ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้สภาตำบลทุกแห่งมีฐานะ เป็นนิติบุคคล และสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวม เงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมา 3 ปี ติดต่อกัน ไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อันเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2538 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน อบต. มีอำนาจในการปกครองตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานบุคลากร งบประมาณ และพัสดุด้วยตนเอง ตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดไว้ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง (จารุพงศ์ พลเดช และคนอื่นๆ. 2539 : 1)

การปกครองตนเองนับเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในระบบการเมืองการปกครอง แบบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นรูปแบบที่แสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในการกำหนด แนวทางการดำเนินชีวิตของตนเอง และเป็นช่องทางสำคัญ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้วย ซึ่งการจัดการปกครองตนเองในรูปของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น มีพันธกิจ (Mission) ที่สำคัญ 3 ประการ คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน การอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็น แก่ประชาชน และการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่น (สมศักดิ์ เจริญผล. 2542 : 1, อ้างถึงใน สำเนียง อะเวลา. 2547 : 1)

สิ่งที่เป็หัวใจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ได้ให้อำนาจองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดเก็บรายได้จากท้องถิ่นนั้น เพื่อให้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพา เงินงบประมาณแผ่นดินเพียงทางเดียวเหมือนกับสภาตำบลแบบเดิม รวมทั้งยังสามารถออกกฎเกณฑ์ ในการเรียกเก็บภาษีในท้องถิ่นได้เช่นเดียวกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นแบบอื่นๆ ด้วย นั้น คือในการปกครองท้องถิ่นในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบล หัวใจสำคัญคือการกระจายอำนาจการคลังไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถแสวงหารายได้มาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนได้อย่างพอเพียงและเป็นอิสระ ให้อำนาจท้องถิ่นในการปกครองตนเองได้มากขึ้น การกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในความสนใจของหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นฝ่าย

การเมือง ฝ่ายข้าราชการประจำ นักวิชาการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป ด้วยความหวังว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นเวทีให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งในขณะเดียวกันหลายฝ่ายได้ตั้งข้อสังเกตว่าหลังจากที่ได้บริหารงานมาช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลได้ประสบปัญหาต่างๆ หลายประการ (สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผนงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง 2540 : 1, อ้างถึงใน สำเนียง อะเวลา. 2547 : 3)

งานพัสดุนี้ถือว่าเป็นงานที่สำคัญในการบริหารการคลังท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะที่เป็นงานบริการของงานฝ่ายอื่นๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ บรรลุเป้าหมาย การเกิดปัญหาขึ้นในการบริหารพัสดุจะมีกระทบต่อการบริหารงานทั้งหมด ดังนั้นผู้บริหารเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีทักษะ ในการนำไปปฏิบัติเป็นอย่างดี มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ขอบข่าย และหลักปฏิบัติต่างๆ ให้เข้าใจชัดเจน จะต้องศึกษาระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ละเอียด รอบคอบจนสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำเนียง อะเวลา. 2547 : 4)

งานด้านพัสดุ เป็นงานที่เป็นกลไกที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ของหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่หน่วยงานเล็กๆ ไปจนถึงระดับประเทศ จะเห็นได้ว่าอาคารสถานที่สิ่งก่อสร้างต่างๆ รวมถึงอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการเรียนการสอน การปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่มีขนาดเล็กๆ จนถึงขนาดใหญ่ เช่น เข็ม ปากกา กระดาษ แก้ว โต๊ะ คอมพิวเตอร์ จนถึงเครื่องจักรกล รถยนต์ชนิดต่างๆ สิ่งเหล่านี้ได้มาจากการจัดหาของพัสดุทั้งสิ้น ซึ่งกว่าจะออกมาเป็นพัสดุ สิ่งของ สิ่งก่อสร้างเหล่านั้นได้ จะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดหา ฯลฯ ถ้างานพัสดุมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส ที่จะทำให้สามารถควบคุมคุณภาพของทรัพยากรที่ใช้ ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย ในขณะเดียวกันหากหน่วยงานใดที่งานพัสดุมีการดำเนินงาน ที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใส มักจะเผชิญกับปัญหาการใช้เงินอย่างขาดประสิทธิภาพ พฤติกรรม ฉ้อราษฎร์บังหลวงหลายรูปแบบยังผลให้ส่วนราชการสูญเสียงบประมาณไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ในที่สุด (รัชนิ ตระกูลวิจิตร. 2550 : 3)

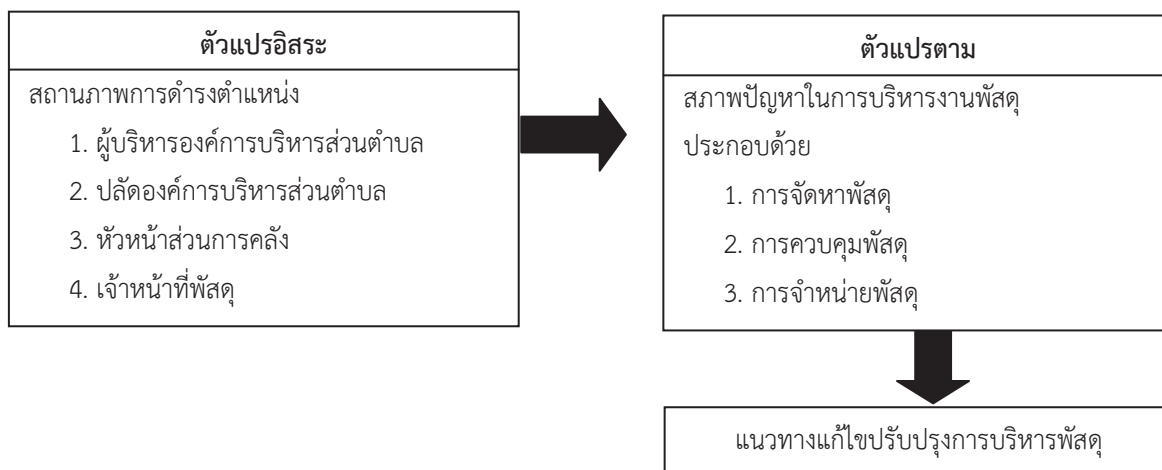
ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีความซับซ้อนสูง เช่น ระบบราชการ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุไม่มีความเข้าใจในการบริหารงานด้านพัสดุ การไม่มีอิสระในการทำงาน ถูกควบคุมจากผู้แสวงหาประโยชน์ส่วนตัว และโดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นสำคัญ ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นพนักงานส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุของ อบต. ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหา ในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการศึกษาครั้งนี้ จะใช้พื้นที่จังหวัดสกลนคร เป็นกรณีศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการนำมาซึ่งการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข และเป็นแนวทางแก่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่พัสดุ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่พัสดุ
3. เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง งานพัสดุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

การบริหารพัสดุในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบล แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องดังที่ระบุมานี้แล้ว ทั้งหมด เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในงานศึกษาครั้งนี้ ดังแสดงในกรอบแนวคิดต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนสำหรับการดำเนินการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร รวม 98 แห่ง แต่ละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และเจ้าหน้าที่พัสดุ รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 392 คน ตามรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 98 คน
- 1.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 98 คน
- 1.3 หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 98 คน

- 1.4 เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 98 คน
รวมทั้งสิ้น จำนวน 392 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณของ TARO YAMANE ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 79 แห่ง แห่งละ 4 คน รวม 316 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 79 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 79 คน หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 79 คน และเจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 79 คน รวมทั้งสิ้น 316 คน

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นการเลือกที่ กลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละแห่งมีโอกาสถูกเลือกเท่ากันและเป็นอิสระต่อกันซึ่งสามารถทำการสุ่มตัวอย่างได้จากการจับฉลาก โดยทำการจับฉลากเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ทั้งหมดจำนวน 98 แห่ง ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณของ TARO YAMANE จำนวน 79 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาโดยอาศัยหลักการแนวคิดของนักวิชาการ เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถาม จะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามโดยให้ผู้ตอบเสนอแนะแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาอุปสรรค จำนวน 3 ด้าน คือ ปัญหาอุปสรรคด้านการจัดหาพัสดุ ปัญหาอุปสรรคในด้านการควบคุมพัสดุ ปัญหาอุปสรรคด้านการจำหน่ายพัสดุ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ คือ

1.1 ขออนุญาตรับรอง และแนะนำตัวจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 79 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

1.2 นำหนังสือรับรอง และแนะนำตัวจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล พร้อมด้วยแบบสอบถาม จัดส่งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 79 แห่ง ทางไปรษณีย์ หรือด้วยตนเองกรณี ที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปด้วยตนเองได้

1.3 ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองบางส่วนและรับคืนทางไปรษณีย์บางส่วน

1.4 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ (frequencies)
2. ร้อยละ (percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. F-test ชนิดความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบตัวแปรต้นกับสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

บริหารงานพัสดุของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และเจ้าหน้าที่พัสดุ มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการบริหารงานพัสดุในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดหาพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพัสดุขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มีราคาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทางราชการกำหนดไว้ และลำดับสุดท้าย คือ การยืมพัสดุจากบุคคลหรือหน่วยงานอื่น มีระเบียบและวิธีปฏิบัติซับซ้อนยุ่งยาก ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติ

1.2 ด้านการควบคุมพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บพัสดุ การจัดทำบัญชีวัสดุ และทะเบียนคุมครุภัณฑ์ รองลงมา คือ พัสดุบางประเภท บางชนิดไม่ได้ลงรหัสหรือหมายเลขประจำพัสดุ การจัดทำบัญชีวัสดุหรือทะเบียนครุภัณฑ์ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ และลำดับสุดท้ายคือ ตรวจสอบพัสดุไม่รายงานผู้บริหารสำนักงาน เมื่อพบว่ามีพัสดุที่ชำรุด เสื่อมสภาพหรือสูญหายไปเป็นปัจจุบัน

1.3 ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและวิธีการจำหน่ายพัสดุ รองลงมา คือ ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุมุ่งความยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่สะดวกในการปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติเกี่ยวกับ การจำหน่ายพัสดุ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ส่วนลำดับสุดท้าย คือ การจำหน่ายพัสดุมุ่งความยุ่งยากซับซ้อน ทำให้การจำหน่ายพัสดุไม่ตรงกับความเป็นจริงและมีพัสดุดังจำหน่าย

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนครจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F-test พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีสถานภาพ การดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการบริหาร งานพัสดุขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา 1 ด้าน คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ คือ ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านระเบียบ กฎหมาย วิธีการเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุ แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควรมีการควบคุม กำกับ ติดตามให้การ

ดำเนินการ จำหน่ายพัสดุเป็นไปตามระเบียบ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์
ควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติลงให้มีความทันสมัยและง่ายต่อการปฏิบัติ ควรมีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ระเบียบพัสดุโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสามารถให้ข้อเสนอแนะได้สองลักษณะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหา การบริหารงานพัสดุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ รองลงมา คือ ด้านการจัดหาพัสดุ และด้านการควบคุมพัสดุมีปัญหาน้อยที่สุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะส่วนการคลังในฐานะเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับพัสดุโดยตรง ควรจะพิจารณาในเรื่องการให้ความรู้ในเรื่องระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับพัสดุ แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พร้อมสำหรับการทำงาน เนื่องจากระเบียบ กฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ติดตามไม่ทัน อาจทำให้การดำเนินการ ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายได้ ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญในการจัดส่งบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการทำงานให้ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดปัญหาน้อยที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ด้วยเครื่องมือหรือวิธีการแบบอื่น เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้ามาปรับปรุงการบริหารงานพัสดุต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาความเห็นจากบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำแหน่งแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จารุพงศ์ พลเดช และคนอื่นๆ. ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สถาบันดำรงเดชาภาพ, 2539.
- ณัฐนิชา รักษาสัตย์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสนมป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รม.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- รัชณี ตรีกุลวิจิตร. การประเมินผลการดำเนินงานของงานพัสดุ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. การค้นคว้าแบบอิสระ รม.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- สำเนียง อะเวลา. การศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รม.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.